

METHODIEK VOOR TOEKENNING VAN HET GETUIGSCHRIFT VOOR GOEDE UITVOERING

ir. PIETER DE WINNE

Afdeling Wegenbouwkunde, Vlaamse overheid

ir. DIRK DE WAELE

Aquafin

dir. WENDY FRANCKEN

Vlario

ing. WILLIAM MARTENS

Water-link

ing. JOHAN NYSEN

Infrax

ing. DIRK STOVE

Grontmij Belgium / ORI

Een aantal belangrijke bouwheren in Vlaanderen hebben het initiatief genomen om duidelijke criteria vast te leggen om te bepalen wanneer het getuigschrift voor goede uitvoering kan afgeleverd worden. Het doel hiervan is de uniformiteit te verhogen en de kwaliteit van de uitvoering van werken in de openbare sector te verhogen.

Kort samengevat komt de methodiek erop neer dat een getuigschrift voor goede uitvoering enkel kan afgeleverd worden als aan 3 criteria is voldaan:

- niet te veel refacties (beoordeling controleplan)*
- uitvoeringstermijn gerespecteerd*
- geen PV's van vaststelling van in gebreke blijven (bedrog, veiligheid, minder hinder, etc...).*

Un certain nombre de constructeurs majeurs en Flandre ont pris l'initiative de dégager des critères pour déterminer si le certificat pour une performance satisfaisante peut être délivré. L'objectif consiste à augmenter l'uniformité et la qualité des ouvrages dans le domaine public.

En bref, la méthode consiste à conditionner la délivrance du certificat pour une performance satisfaisante à la réunion de trois conditions:

- Pas trop de réfections (plan de contrôle de l'évaluation)*
- Temps d'exécution respecté*
- Pas de PV pour défauts subsistants (en matière de tromperie, de sécurité, de réduction des nuisances, etc...).*

1 Inleiding

Het optreden van vroegtijdige schade aan nieuw aangelegde wegenis heeft enkele grote Vlaamse bouwheren ertoe aangezet om te zoeken naar stimuli om de kwaliteit van de geleverde werken te verhogen. Een mogelijk instrument daartoe is het toekennen van de getuigschriften voor goede uitvoering op basis van strenge en objectieve criteria.

In het verleden was het ieder bouwheer vrij te oordelen of hij al of niet een getuigschrift voor goede uitvoering aflevert. De bouwheer had geen criteria waarop hij zich kan baseren en deed dit dan in veel gevallen met een soort van buikgevoel. Het al dan niet afleveren van een getuigschrift is dan ook sterk afhankelijk van de bouwheer. Het was in deze situatie voor de aannemer erg onzeker of hij zijn getuigschrift zou krijgen. Als hij geen getuigschrift krijgt, wist hij niet waarom en bij onenigheid kon nergens op worden teruggevallen.

De getuigschriften zijn voor de aannemer nodig voor het bekomen van zijn erkenning bij de FOD Economie – Dienst Erkenningen der aannemers. Gezien de onduidelijkheid betreffende de getuigschriften kan men zich ook vragen stellen over de waarde van deze erkenningen.

Een aantal belangrijke bouwheren in Vlaanderen, waaronder AWW, Aquafin, de rioolbeheerders TMVW en Infrac, VMSW, de gemeenten (vertegenwoordigd door ORI), hebben het initiatief genomen om een aantal criteria vast te leggen om te bepalen wanneer het getuigschrift voor goede uitvoering kan afgeleverd worden.

Na veelvuldig overleg is ook een consensus bereikt met de aannemersverenigingen VlaWeBo en BouwUnie omtrent het hanteren van deze vooraf gedefinieerde criteria voor het bekomen van het getuigschrift.

Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie
Kwaliteit en Veiligheid - Kwaliteit van de Bouw - Erkenning der Aannemers
form.4bis.doc

GETUIGSCHRIFT

Ik
Wij ondergetekende(n) (1) .....

.....

verklaar
verklaren dat de onderneming (2)

.....

voor mij tijdens het jaar 19 .., 19 ..
ons ons de jaren

tot mijn gehele voldoening de volgende werken heeft uitgevoerd (3)
ons

privéwerken (*) (*aankuisen wat past)
overheidswerken (*) besteknummer

.....

plaats van uitvoering .....

voor het totaal bedrag (exclusief BTW) van (in cijfers en in letters) .....

.....

Ik verklaar dat de verstrekte inlichtingen correct zijn.
....., 19 ..

---

(1) Naam, adres, telefoonnummer en stempel van de **bouwheer** en hoedanigheid/functie van de ondertekenaar. Indien het om privéwerken gaat, dient de aangestelde **architect** eveneens te ondertekenen.
(2) Naam en adres van de aannemer.
(3) **Precieze aard van de werken duidelijk vermelden.**
(4) **Voor de aan de gang zijnde werken mag alleen het bedrag van het werkelijk uitgevoerd gedeelte opgegeven worden.**

**Dit getuigschrift moet zeer correct worden ingevuld.
Het mag geen betrekking hebben op meerdere opdrachten
samen: het bedrag moet "per opdracht" of "per
overeenkomst" vermeld worden.**

Figuur 1: Voorbeeld van een “Getuigschrift voor goede uitvoering”
(Model FOD Economie Form. 4Bis)

2 Getuigschrift voor goede uitvoering

Het getuigschrift voor goede uitvoering (zie figuur 1) is voor de aannemer van groot belang:

- ten eerste heeft de aannemer de getuigschriften nodig voor het bekomen van zijn erkenning bij de FOD Economie – Dienst Erkenningen der aannemers,
- ten tweede kan de bouwheer bij de kwalitatieve selectie in een bepaalde opdracht vragen aan de aannemer om een minimumaantal werken voor te kunnen leggen, gestaafd met getuigschriften voor goede uitvoering.

3 Methodiek voor toekenning van het getuigschrift: 3 criteria

De criteria voor het al dan niet afleveren van een getuigschrift zijn opgenomen in het Excel-document “Bijlage bij het getuigschrift goede uitvoering”. Een getuigschrift kan pas afgeleverd worden als aan alle criteria voldaan zijn die in deze bijlage zijn opgenomen.

Het getuigschrift dient aan de hoofdaannemer afgeleverd te worden door de aanbestedende instantie. Er kunnen geen getuigschriften afgeleverd worden door de aanbestedende instantie aan eventuele onderaannemers. De hoofdaannemer is verantwoordelijk voor het ganse werk, dus ook voor prestaties geleverd door eventuele onderaannemers. Bij de beoordeling van de criteria voor het al dan niet afleveren van een getuigschrift moeten alle prestaties, dus ook deze geleverd door eventuele onderaannemers, in beschouwing genomen worden. De beoordeling moet altijd opgemaakt worden voor ieder werk, ongeacht of de hoofdaannemer een getuigschrift opvraagt. Het getuigschrift wordt enkel afgeleverd als de aannemer het effectief opvraagt en als de beoordeling positief is. Bij een negatieve beoordeling kan de aannemer wel de bijlage met de beoordelingscriteria bij de bouwheer opvragen.

Kort samengevat komt de beoordeling er op neer dat een getuigschrift voor goede uitvoering enkel kan afgeleverd worden als aan 3 criteria is voldaan:

- niet te veel refacties (beoordeling controleplan)
- uitvoeringstermijn gerespecteerd
- geen PV's van vaststelling van in gebreke blijven (bedrog, veiligheid, minder hinder, etc...).

3.1 Criterium 1: Beoordeling controleplan

Voor uitvoeringen en resultaten die niet conform zijn, worden kortingen wegens minderwaarde berekend volgens vastgelegde refactieformules.

De totale korting wegens minderwaarde voor het gehele werk wordt afgetoetst ten opzichte van een grenswaarde (5%) op de totale kostprijs van de werken (inclusief verrekeningen en inclusief BTW). Indien deze grenswaarde wordt overschreden dan wordt het getuigschrift voor goede uitvoering niet afgeleverd.

Indien de totale korting wegens minderwaarde voor het gehele werk $\geq 1\%$ en $\leq 5\%$ wordt er nagezien of er een bestekspost is waarvoor de korting wegens minderwaarde $> 15\%$ van het totale bedrag van deze bestekspost. De procentuele korting wegens minderwaarde ten opzichte van het totale bedrag van deze bestekspost wordt dus afgetoetst ten opzichte van een grenswaarde (15%) die niet mag overschreden worden. Overschrijding van deze waarde

voor ten minste één van de besteksposten geeft aanleiding tot het niet afleveren van een getuigschrift van goede uitvoering.

Indien de totale korting wegens minderwaarde voor het gehele werk < 1% wordt een overschrijding van de grenswaarde van 15% van één of meer besteksposten door de bouwheer toch aanvaard.

Totale minderwaarde		
> 5%	NOK	Het getuigschrift wordt niet afgeleverd.
≥ 1% en ≤ 5%	NOK	Van zodra één bestekspost met overschrijding (>15%) van de minderwaarde.
	OK	Mits er geen posten zijn met overschrijdingen (> 15%) van de minderwaarden.
< 1%	OK	Overschrijdingen van de minderwaarden per bestekspost worden toch aanvaard.

Figuur 2: Samenvatting van criterium 1 – Beoordeling controleplan

omschrijving post	prijs EUR					korting %	
code genormaliseerde post	gevoerde hoeveelheid	eenheid			beoordeling		
	kenmerk	aantal resultaten		aantal keuringen		korting	
		conform	niet-conform	proeven	tegenproeven		
toplaag SMA-C2, 4 cm, B1-B3 0602,12324	52200,00 EUR					8000,00	15,3%
	5220 m ²						NOK
	korrelverdeling	3	0	3	1	0,00	
	bindmiddelgehalte	3	0	3	0	0,00	
	gemiddelde dikte	0	2	2	0	6000,00	
	individuele tolerantie	3	2	5	0	2000,00	
	individueel %HR	5	0	5	2	0,00	
	gemiddeld %HR	1	0	1	1	0,00	
	stroefheid	12	0	12	0	0,00	
volledig werk	170000,00 EUR					8000,00	4,7%
						# posten NOK: 1	beoordeling: NOK

Figuur 3: Het Excel-tabblad “Beoordeling controleplan” (controlefrequentie en resultaten van in situ en a posteriori-proeven)

3.2 Criterium 2: Beoordeling van de uitvoeringstermijnen

In dit deel wordt gekeken of er geen overschrijding is van de voorziene uitvoeringstermijn (inclusief de toegestane termijnverlengingen). In het geval er in het bestek fasen voorzien zijn met een bindende deeltermijn worden deze hier ook opgenomen.

Voor de toekenning van het getuigschrift voor goede uitvoering, wordt als grenswaarde genomen: 5 % van de totale uitvoeringstermijn (idem voor de eventuele bindende deeltermijnen).

fasen met bindende deeltermijnen	uitvoeringstermijn		overschrijding		OK/NOK
	voorzien ⁽¹⁾	werkelijk	dagen	%	
Fase XXX	20 dagen	21 dagen	1	5,0%	OK
	0 dagen	0 dagen	0	0,0%	OK
	0 dagen	0 dagen	0	0,0%	OK
	0 dagen	0 dagen	0	0,0%	OK
	0 dagen	0 dagen	0	0,0%	OK
	0 dagen	0 dagen	0	0,0%	OK
	0 dagen	0 dagen	0	0,0%	OK
	0 dagen	0 dagen	0	0,0%	OK
	0 dagen	0 dagen	0	0,0%	OK
	0 dagen	0 dagen	0	0,0%	OK
	0 dagen	0 dagen	0	0,0%	OK
totaal (einde der werken)	50 dagen	52 dagen	2	4,0%	OK
beoordeling:					OK

(1) inclusief toegestane termijnsverlenging

Figuur 4: Het Excel-tabblad “Beoordeling uitvoeringstermijnen”

3.3 Criterium 3: Beoordeling van de processen verbaal van in vaststelling van in gebreke blijven

Hier zijn een aantal categorieën van processen verbaal opgenomen. Het gaat om niet geseponeerde processen verbaal van vaststelling van in gebreke blijven. Indien de grenswaarde (0) van het aantal PV's overschreden wordt, dan zal geen getuigschrift voor goede uitvoering worden afgeleverd.

Opgelet: De grenswaarde 0 is een strenge eis. Niet alle PV's mogen aanleiding geven tot weigering van het getuigschrift. Dit moet geval per geval bekeken worden. Het gaat enkel over PV's van “effectief” in gebreke blijven. Dat gaat dus over zaken waarvan de leidend ambtenaar, zelfs na herhaaldelijk aandringen, nog altijd moet vaststellen dat de aannemer in gebreke blijft. Het is hier dus aan de leidend ingenieur om te oordelen of een PV dermate zwaar is dat deze al of niet moet worden in rekening gebracht. Bij twijfel over de zwaarte van het PV dient de leidend ingenieur zijn leidinggevende te consulteren.

onderwerp	nummers PV's	aantal	OK/NOK
Poging tot bedrog		0	
Weigeren van schriftelijke bevelen		0	
PV's ingevolge minder hinder (enkel betreffende zaken die in het bestek staan)		0	
PV's betreffende de veiligheid		0	
PV's betreffende a priori keuring		0	
PV's betreffende waterhuishouding		0	
PV's betreffende sociale wetgeving		0	
PV's voor schade aan derden/installaties		0	
PV's betreffende milieuwetgeving		0	
	totaal	0	OK

Figuur 5: Het Excel-tabblad “Beoordeling processen-verbaal van vaststelling van in gebreke blijven (niet geseponeerd)”

4 Het Excel-tabblad 'gegevens en conclusie' van de Bijlage bij het Getuigschrift voor goede uitvoering

In het Excel-tabblad 'gegevens en conclusie' van de bijlage worden volgende gegevens vermeld:

- Alle gegevens betreffende de aannemer en het uitgevoerde werk worden opgegeven.
- Door het opnemen van de Categorie en de Klasse is het steeds duidelijk waarvoor de beoordeling gebeurde.
- Erkeningsklasse invullen (met OCW en zonder BTW):
  - 1 van 50.000 (ondercategorie) tot 135.000 EUR
  - 2 tot 275.000 EUR
  - 3 tot 500.000 EUR
  - 4 tot 900.000 EUR
  - 5 tot 1.810.000 EUR
  - 6 tot 3.225.000 EUR
  - 7 tot 5.330.000 EUR
  - 8 > 5.330.000 EUR
- De gegevens van de verantwoordelijke voor het invullen van de bijlage.
- De conclusie of het getuigschrift al dan niet kan worden afgeleverd.

Bijlage bij het "Getuigschrift voor goede uitvoering"	
Gegevens werk	
Aannemer:	<u>NV Wegenwerken</u>
Werk:	<u>Heraanleg verharding Steenweg</u>
Besteknummer:	<u>xx/yy/zzzz</u>
Locatie:	<u>Antwerpen</u>
Uitvoeringsperiode:	<u>1/04/2013 - 8/07/2013</u>
Totaalbedrag (incl. BTW):	<u>170 000 (excl. BTW) --- 205 700 EUR (incl BTW)</u>
Categorie:	<u>C5</u>
Klasse:	<u>2</u>
Conclusie en eindbeoordeling	
NOK	Deel 1: beoordeling controleplan
OK	Deel 2: beoordeling uitvoeringstermijnen
OK	Deel 3: beoordeling processen-verbaal van vaststelling van in gebreke blijven
Eindbeoordeling:	Het getuigschrift voor goede uitvoering kan NIET worden afgeleverd.
Verantwoordelijke invullen bijlage	
Ondergetekende verklaart dat de gegevens, resultaten en beoordelingen weergegeven in deze Bijlage correct en waarheidsgetrou	
Datum:	<u>29/08/2013</u>
Naam:	<u>ir. Frans De Vlaming</u>
Functie:	<u>leidend ingenieur</u>
Handtekening:	

Figuur 6: Het Excel-tabblad 'gegevens en conclusie' van de bijlage bij het getuigschrift

5 Toepassingsmodaliteiten

In eerste instantie wordt deze methodiek enkel van toepassing gesteld voor de investeringswerken van de categorie C (Algemene aannemingen van wegenbouwkundige werken) en zijn ondercategorieën.

Deze methodiek kan best gehanteerd worden door alle bouwheren (o.a. gemeentebesturen, provinciebesturen, Vlaamse overheidsinstellingen, De Lijn, etc.), die wegen- en rioleringswerken uitvoeren onderhevig aan de wetgeving Overheidsopdrachten (en gebruik maken van het Standaardbestek 250 voor de Wegenbouw).

Deze methodiek wordt van toepassing voor alle dossiers met aanbestedingsdatum vanaf 1 juli 2012.

De verschillende participerende bouwheren zullen elk via eigen communicatie deze methodiek van kracht maken:

- AWV – dienstorder MOW/AWV/2012/8 dd. 21/06/2012
- Rioolbeheerders (Aquafin, TMVW, Infrac, ...) – via eigen communicatiekanalen
- Lokale besturen: verzoek naar implementatie via VVSG en de vereniging van de studiebureau's

6 Verdere evolutie

Het is de bedoeling om deze methodiek op korte termijn te evalueren en eventueel bij te sturen. Het is ook de bedoeling om een en ander administratief te centraliseren. Daartoe zullen deze getuigschriften én hun bijlage worden bijgehouden in een centrale database. In afwachting van deze centrale database worden de bouwheren gevraagd het tabblad '**gegevens en conclusie**' van de bijlage bij het getuigschrift te mailen naar getuigschrift@vlario.be

De AWV-dossiers worden daarenboven ook intern gecentraliseerd. Daartoe moet elke leidend ambtenaar van AWV het getuigschrift en de bijlage (pdf-versies) toezenden naar de afdeling Wegenbouwkunde. Dat kan door een e-mail te sturen naar wegenbouwkunde@vlaanderen.be met als onderwerp "Getuigschrift goede uitvoering".

Het ligt in de lijn der verwachtingen dat, van zodra de centrale database goed operationeel is, er een systeem zal worden uitgewerkt, waarbij het gebruik van de database en zijn getuigschriften voor goede uitvoering, kunnen gehanteerd worden als selectiecriteria bij nieuwe aanbestedingen.